

Iz življenja in sveta

Živali kot vremenski preroki

Kdor se podaja dandanes na izlet, gotovo ne bo pozabil pogledati na barometer ali v časnik, kakšno vreme se obeta. Naši predniki pred 50, pred 100 leti barometra niso poznali, ali pa ga niso imeli, vendar jim ni manjkalo zanesljivih vremenskih prerokov. Obračali so se do narave same. Če so jim služile že revme, ozeblje in kurja očesa za nepogrešne meteorološke napovedi, nas ne more presenetiti, da so jim tudi živali igrali v tem pogledu veliko ulogo. Žival je že po svoji naravi veliko bolj občutljiva za vremenske spremembe, za spremembe temperature, vlage in zračnega tlaka nego človek. Se danes se torej lahko zanesemo nanje in faktično jih uporabljamo za marsikakšen preprost človek kot napovedovalke vremena. Seveda je treba dolgo trajnega opazovanja in nekaj dobre ga instinkta za življenje v naravi.

V vseh časih je zavzemala

zelena žaba rega

najodličnejše mesto med živalskimi vremenslovci. Mati ljudje jo držijo kaj radi v večji stekleni posodi ob oknu, ki je do polovice napolnjena z vodo in ob dnu s travo in ki ji moli iz vode majhna lestevica. Pravijo, da se drži rega za lepega vremena v tej posodi zunaj, ob deževnem vremenu se potopi v vodo, a v viharju se skriva v travo. Rjave vrtnice žabe imajo navado, da se pojavijo pred dežjem v velikih množinah na suhem. Babjevernost je zato nekoč trdila, da so zdeževali iz oblakov.

Tudi

pajek

je baže zanesljiv specialist za vreme. Stari ljudje pravijo, da ga napoveduje že 10 — 14 dni prej. Najbolje ga je opazovati, kako se vede okrog 10.

zjutraj. Paziti je treba, ali je kaj znatno razširil svojo mrežo. Čim dalje se di od svojega gnezda (lijakatega stranskega tkiva večinoma nad mrežo) in čim bolj je raztegnil svoje noge od sebe, tem dalje bo trajalo lepo vreme. Če sedi sredi mreže, bo dan lep. Če se skriva, se nam obeta slaba. Čim daljša niti, ki jih prede, tem lepše vreme; čim krajše, tem slabše. Ob lepem vremenu je pridneje na delu nego pred slabim. Samo to napako ima pajek, da pozimi kot vremenski prerok čisto odpove. Takrat se skriva bogve kam.

Ribe

so odlični meteorologi. Posebno pisur jo pihne. V stekleni posodi kaže vreme že za 24 ur naprej. Če grozi dež ali nevihta, plava ob površini vode, drugače se drži bolj pri dnu.

Seveda pa se dajo

druga živali

isto tako uporabiti za vremenska opazovanja. Pred dežjem se prikažejo močeradi, krastače in salamandri iz svojih skrivališč, lastavke letijo nizko nad polji in vodovjem in če je dež prav blizu, glasno čvrčijo, pavi močno kričijo, mačke se neprestano čedijo, krti mečejo visoke kupe prsti, ribe skačejo pogosto iz vode, čebele se vračajo v panje, komarji in muhe močno pikajo. Če beležijo lastavke v svoja gnezda, se pripravljajo vihar. Trajno lepo vreme pa bo, če letijo visoko. To velja tudi za škrjančke, če se dvignejo zgodaj zjutraj z veseljem žvrgolenjem visoko v zrak. Če plešejo komarji in muhe visoko v solnčnih žarkih in če svetijo kresnice zvečer zelo jarko, bo drugega dne najlepši božji dan.

Elegantna kreacija za poletno sezijo

Klobuček iz črne klobučevine, garniran z motilvom iz drobnih biserov.

V zraku aretirani letalec

Pred vojnim sodiščem se bo moral zagovarjati 23letni angleški vojaški pilot Stanley Baldwin, po imenu dvojnik bivšega ministrskega predsednika. Baldwin si je napravil kopico grehov na prav zanimiv način. Svojim prijateljem je bil že prej večkrat izjavil, da bi rad z letalom preko oceana. Te dni se je dvignil na vojaškem letališču Worthy Downu pri Manchesteru s težkim bombnim letalom hipoma v zrak in hotel čez veliko lužo v Ameriko. Nakano pa so mu preprečili, ker so poslali za njim takoj brodogve vojnih letal ki so ga obkrožila v višini 3000 m in ga prisilila lepo k povratku. Pri pristanku se je pripetila še majhna nesreča. Letalo se je zadelo z nosom v tla in se malo poškodovalo. Baldwinu se za srečo ni nič zgodilo. Samo pred vojnim sodiščem se bo moral zagovarjati radi insubordinacije, samovolje prilastitve aparata in njegove poškodbe pa radi nepotrebnega ogražanja lastnega življenja.

Starec, ki je vedno kadil

V rimskem sanatoriju Umberto I. živi 105letni Pietro Schina. Počuti se dobro, vidi dobro in spomin ga še ne zapušča. Bil je poljedelec, 90 let je preživel na polju. V zavodu živi zadovoljno, samo kadar se spomni življenja in dela na polju, ga prime otožnost. Zelenja in narave pogreša. Schina je kadil vedno pa mnogo vse svoje življenje in tudi sedaj v visoki starosti kadil neprestano, da ga v sanatoriju komaj sproti zalagajo s tobakom.

Tat v graški vseučiliški knjižnici

V Gradcu so aretirali dr. phil. Jožefa Urduha, uradnika v tamošnji vseučiliški knjižnici. Urduh, sin bivšega računskega ravnatelja pri nekdanjem avstrijskem namestništvu v Zadrugu, je odnašal iz knjižnice dragocene stare knjige in sploh vse, ki so mu prišle v roke, ter jih prodajal. Eno samo knjigo, Turcove »Chronica Hungarorum« iz 15. stoletja, cenijo na 80 tisoč Din v našem denarju. Prodajal jih je seveda pod ceno in najrajši v inostranstvo. Poleg tega si je znal prisvojiti knjige, ki so jih pošiljali iz vsega sveta za vseučiliško knjižnico. Baš na eni takšnih pošiljk iz Anglije so ga ujeli. Bila je naslovljena na njegovo ime, pa so jo pomotoma oddali naravnost knjižnici, kateri je bila tudi v resnici namenjena, kakor se je kmalu izkazalo. Koliko škode je Urduh napravil, ni znano, ker razpolaga knjižnica z okroglo 350.000 knjig in 2000 dragocenih rokopisov, a se re-

vizije vršijo le v dolgih presledkih, kar je pri tem ogromnem številu knjig vrlo razumljivo. Ugotovili pa so, da ima Urduh, ki je živel ob svoji plači precej skromno, v neki banki naloženo veliko vsoto denarja. Pravkar so ga menili stalno sprejeti v službo, ko so prišle njegove nečedne manipulacije na dan. Svojih grehov se ni hotel spovedati in je napravil sploh vtis patološkega lažnivca.

Sramežljiva plesalka

V Parizu je pozvala znana plesalka Edmonde Guy slikarja Van Dongena pred sodišče, ker jo je naslikal skoro gola in je njeno sliko razstavil v »Nacionalu« leta 1924.

Van Dongen se je nemalo začudil, ko je bil obveščen, da ga toži plesalka. Slika je bila napravljena pred petimi leti! In šele sedaj je prodrila na dan sramežljivost plesalke Edmonde Guy, ki joče, češ, da jo slika kompromitira in zahteva sto tisoč frankov odškodnine. Van Dongen je izpovedal, da je slikal plesalko, ko je imela na sebi samo velik »collier«, zapetnice in elegantne cipele, kakor jo pač kaže slika. Igralka pravi, da je bila odsotna, zato vlaga tožbo šele sedaj. Razprava bo te dni.

En poljub ženi vsakih 6 mesecev

Pred sodnikom v Newyorku je stal John Cabe, obtožen, da je svojo ženo pretepel. V Zedinjenih državah so za takšen luksuz določene občutne kazni. Pri razpravi je bila navzoča tudi žena Cabova kot tožiteljica. Sodnik je oštel moža in ga obsodil, da mora po preteku vsakih šestih mesecev svojo ženo poljubiti. Prvi poljub ji je moral dati v sodni dvorani. Ako bi morala priti žena povedat sodniku, da je mož ni poljubil, kakor je razsodeno, bo Cabe zaprt šest mesecev!

Organska terapija

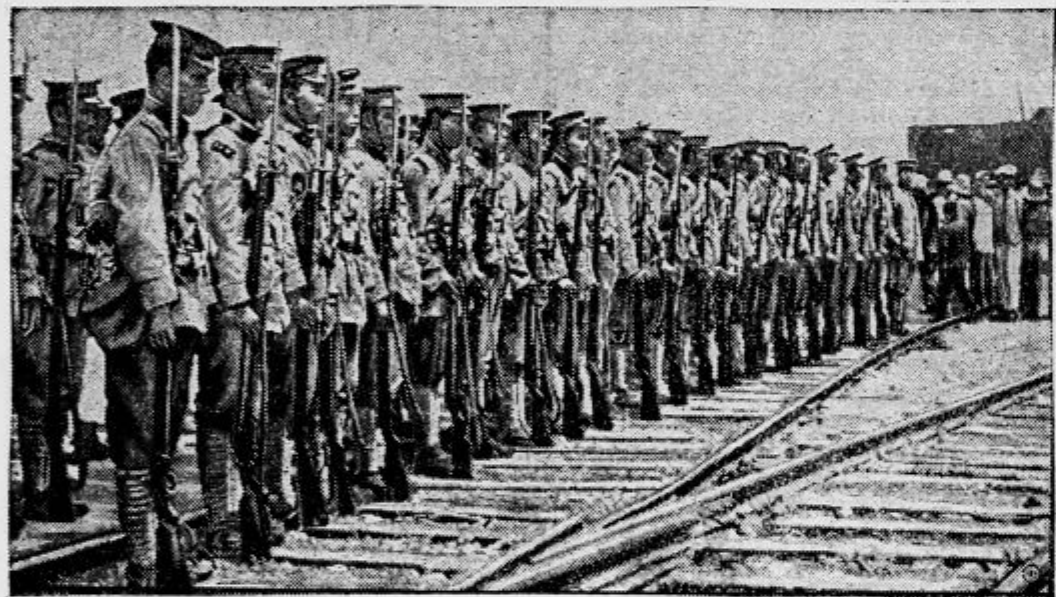
Vodja berlinske kirurške klinike prof. Bier, znani reformator zdravilne vede, se je med drugim proslavil z zanimivo teorijo, da je prvi vzrok kakšne bolezni v organih čisto pomankanje ali nepravilna sestava organskih hormonov. To teorijo je s svojimi učenci spremenil že tudi v prakso in ta praksa mu je dala prav. Za obolenja jeter in žolčnih organov je začel uporabljati n. pr. preparat iz štirih komponent svinjskih jeter in žolčnih organov ter je dosegel z njim sijajne uspehe n. pr. pri kroničnem vnetju žolča, kolikah itd. Večinoma je dosegel popolno ozdravljenje v teku šestih ali osmih mesecev, če ne pa znatno izboljšanje objektivnega in subjektivnega pacientovega stanja.

Ti uspehi so napotili Biera in njegove učence do tega, da so razširili organsko terapijo tudi na živčne bolezni, paralizo, hrbenično tuberkulozo, zastrupljenje s svincem itd. Tostvarni

Odperte srajce in kratke hlače,

to je najnovejšo geslo moške mode, o katerem so se pravkar spoprijeli na Angleškem. Propagando za zmiselno reformo moškega oblačila vodi tam cela liga, ki si pridobiva vedno več pristavev in ki ne deluje samo z besedo, temveč tudi z dejanjem, kakor nam kaže slika. Naši moški čitatelji si lahko na njej pogledajo, kako bo do v kratkem izgledali — če prodre to reformno gibanje tudi do nas.

Vojna nevarnost na Vzhodu

Rusko-kitajski konflikt postaja od dne do dne ostrejši in že so poročale zadnje vesti, da se sovjetske čete otvorile vojni metej. Da ne bodo imele v nobenem slučaju lahkega posla, je zelo naravno, kajti današnja Kitajska ni več Kitajska nekdanjih dni, vsaj v vojaškem oziru. Ima veliko, disciplinirano in izvrstno oboroženo armado. Slika nam kaže oddelek današnje kitajske vojske, ki se odpravlja na mejo.

Naselbina ameriških milijonarjev v ognju

Pred nedavnim so poročali, da je zgorel idillični Mill Valley v bližini San Franciska, kjer si je kakšnih 60 ameriških dolarstovcev uredilo svojo počitniško kolonijo. Požar je objel vse njihove razkošne vile in se razširil tudi na okolišna gozdovje. Gasilci vseh bližnjih mest, prostovoljci in velika vojaštva so se trudili dan in noč, da so zajeli razbescel element. Slika gorečega kraja je prva, ki je prispela v Evropo.

W. Klopffer:

Demant

Miss Bakerjeva je tisti večer prvič imela ogrlico z dragoceno demantom ki ga ji je bil oče, znani milijonar, nedavno kupil za bore dve sto tisoč dolarjev. Bil je lep, iskren, dragulj, velik kakor češnja, obdan z višnjevim safirji, na tenki platinasti verižici.

Bili smo ravno pri večerji. Miss Bakerjeva je sedela med kapetanom in gospodom Esposom, njen oče pa med profesorjem zoologije Hendersonom in menoj, ki sem bil takrat ladijski zdravnik na parniku »Violet Gibson«. Senjor Esposo, imovit Argentinac, je Bakerja pozdravil kot svojega starega znanca in opravičil svojo ženo, ki je zaradi morske bolezni morala ostati v kabini.

Nenadoma je ugasnila luč. Mučna tišina je zavladala v obednici. Pri naši mizi je zažvenketal kozarec in Miss Dorothy Bakerjeva je pridružen vzviknila.

Argentinac se je opravičeval; kako je mogel biti tako neroden! Bog zna, ali bo moči madež odstraniti iz obleke?

Kapetan Webster je viknil višjemu stewardu naj pogleda, kaj je z elek-

triko. Obenem je skušal zanetiti svoj bencinski vžigalnik. Ko se mu je na posled posrečilo, so kakor na povelje spet zagorele žarnice.

Elektrika je v redu, je javil višji steward. Nekdo je moral pomotoma obrniti stikalo.

Tedajci se je začul presunljiv krik. — Bože, demant mi je izginil!

Spustili smo vilice in srepo pogledali Miss Bakerjevo, ki je vsa blede s trepetočimi prsti otipavala svojo obleko. Nekateri so vstali izza mize. — Ostanite vsak na svojem mestu, dokler se stvar ne pojasni, je vljudo, a odločno ukazal kapetan. Nihče naj ne gre iz dvorane!

Demanta ni bilo nikjer: vse iskanje je bilo zaman. Tedaj je senjor Esposo predlagal telesno preiskavo in se je sam prvi javil zanj.

Ko je bilo tudi to opravljeno, smo bili tam kakor v začetu. Demant je bil izginil brez sledu.

Dva dni sta bila minila po tistem večeru. Sedel sem na polubi in premišljeval o čudni zadevi z demantom, ki je bila še zmerom odeta v temo.

Tedajci sem začul stopinje; za menoj je stal Henderson. Odkrito priznam: možak mi ni bil simpatičen. Bil je zapet človek z lisičjim obrazom

in naočniki. Če bi bil on...? Ne, ni mogoče.

Povedali so mi, da ste strasten lovec. Ali je to res doktor?

Nemo sem prikimal.

Ali ste že opazovali podlasca, kadar vabi podlasico?

Osupel sem pritrdil.

In bi znali oponašati njegov klic?

Namestu odgovora sem zagnal žvižgajoč in vreščoč glas, ki je lasten tem poskočnim živalcam. Henderson je od veselja poskočil.

Prekrasno, doktor, izborni!

Mislil sem, da se mu je zmešalo.

Tedaj pa se je sklonil in mi šepnil na uho:

— Kaj bi rekli, če bi se demant Miss Bakerjeve našel?

Gong je pozval k lunchu. Ravno sem si zapenjal jopič, ko je potrkalo in se je na pragu pojavil Henderson. Bil je videti nervozen.

— Kakor vidim, ste napravljeni. Pojdiva; v četrt ure bo končano.

— Kaj bo končano, dragi profesor? sem vprašal začuden.

— V četrt ure bo izgubljeni demant v naših rokah. To se pravi, če boste tako ljubezni, da me zdale spremita, je nestrpno dodal.

Šel sem z njim. Gredeč mimo obednice sem videl, da so vrata odprta; razen naju so bili gostje pri kapetani mizi že zbrani. Henderson me je vedel do kajute 24, vzlet iz žepa ključ in mi šepnil na uho:

— Zažvižgajte kakor prej na palubi!

Storil sem kakor mi je rekel, enkrat dvakrat, trikrat...

In glej: dobil sem odgovor. Podlasica se je odzvala, sprva boječe, potem pa čedalje glasneje.

Vidite! se je zmagoslavno zasmejal Henderson.

S temi besedami se je sklonil k zofi in potegnil izpod nje lesen zabojček z luknjicami.

— Kletkal sem vzklilnil presenečen. Toda v kakšni zvezi naj bo ta živalca s pogrešenim demantom? Čigava kabina je to?

— Preveč ste radovedni, doktor. Le počasi! Najprej bi potreboval veliko skledo za juho. Dajte, pozovnite stewarda! Tako, čez pet minut se vidiva pri lunchu.

Čim bolj se je bližal konec luncha, tem nemirnejši je postal kapetan. Bil sem uverjen, da mu je bil Henderson zaupal svoj načrt.

Tedaj sem začul okoli sebe začu-

deno mrmranje. Ozrl sem se in zagledal Hendersona, ki je prihajal z belo skledo v roki in veselo odzdravljaj gostom. Ko je prišel do nas, je položil skledo na mizo.

— Ladies and Gentlemen! Pripravl sem vam majhno presenečenje. Pričarati vam namreč hočem demant Miss Bakerjeve. Prosim stewarda, da zapro vrata.

Vse je odrevelo. Ljudje so vikali, vprašanja so letela vse vprek.

— Dovolite najprej nekoliko uvo-da. Ker navzlic vsemu iskanju demantne ogrlice nismo našli, je jasno, da je bila ukradena. Luč seveda ni ugasnila po naključju; iztaknil jo je tat, ki se je spretno okoristil s temo in si prilastil ogrlico. Toda kako jo spraviti iz obednice, da je pri preiskavi ne bi našli pri njem? Ves kritični čas ni nihče zapustil obednice izveniš stewarda, ki pa ga sum ne more zadeti. Vidite, tu mi je pomagalo moje znanje zoologije.

Vse je napeto poslušalo Hendersonovo izvajanje.

— Vi veste, da je nekatere živali moči zdresirati za razne umetnije. Denimo, da ima naš prijatelj demantov« zdresirano živalco, tako majhno, da si jo lahko vtakne v žep. Nu prilastil si je ogrlico, jo del v

